

Forskrifter vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet mv. (nr. 24) og tilhørende legitimasjonsregler (nr. 35) – Endringsforskrifter

Nye bestemmelser om "turistsalg" til bosatte i Danmark, Finland og Sverige. Enklere krav til uteksperingsrutiner ved visse salg til utlendinger, gavesalg til utlandet og levering av reklamemateriell til bruk i utlandet. Endrede krav til legitimasjon ved avgiftsfritt salg av varer til bruk for skip. Nye legitimasjonsregler ved visse typer salg til utlandet hvor tollvesenet ikke krever tolldeklarasjon.

Innhold

	Side		Side
1. Innledning	1	6. Legitimasjon for avgiftsfritt salg av varer til bruk for skip og luftfartøyer etter utførselsforskriftenes § 1, første ledd og § 9 flg.	2
2. Salg av varer til bosatte i Danmark, Finland eller Sverige som midlertidig oppholder seg her i landet	1		
3. Ny uteksperingsrutine ved visse salg likestilt med salg til utlandet	2		
4. Ny uteksperingsrutine ved fradragsføring av inngående avgift på – unnlatt avgiftsberegning ved uttak av – gaver etc. til utlandet	2		
5. Legitimasjon for forsendelse til utlandet når tollvesenet ikke krever framlagt tolldeklarasjon	2		

Vedlegg

1. Endringer av 4. mars 1980 i forskrifter vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet mv. (nr. 24).
2. Endringer av 22. april 1980 i legitimasjonsregler for omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet mv. (nr. 35).

1. Innledning

Finansdepartementet fastsatte den 4. mars 1980 endringer i forskrifter av 23. februar 1970 vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet mv. (nr. 24) §§ 1, 2 og 11. Ved endringen er adgangen til avgiftsfritt "turistsalg" til bosatte i Danmark, Finland eller Sverige opphevet og erstattet av felles nordiske regler for adgang til å tilbakeføre beregnet merverdiavgift/omsetningsavgift ved salg av vare til en verdi av minst kr 1 000,- eksklusiv avgift til bosatte i nevnte land. Videre er det fastsatt at ordinær uteksperering gjennom tollvesenet er tilstrekkelig for visse typer salg som er likestilt med salg til utlandet, hvor det tidligere var krav om uteksperering som bestemt for skattegodtgjøringsvarer.

Skattedirektoratet har 22. april 1980 fastsatt legitimasjonsregler for tilbakeføring av merverdiavgift etter de nye felles nordiske bestemmelser for "turistsalg" og for øvrig foretatt endringer i samsvar med Finansdepartementets endringer i utførselsforskriftene. Videre er det fastsatt nye legitimasjonsregler for forsendelser av verdi inntil kr 500,- eksklusiv merverdiavgift, hvor tollvesenet ikke krever framlagt tolldeklarasjon, samt endringer for legitimasjon av avgiftsfritt salg av varer til bruk for

utenlandske skip/luftfartøyer og norske skip/luftfartøyer i utenriks fart.

Finansdepartementets endringer av 4. mars 1980 i utførselsforskriftenes § 2, annet ledd og fjerde ledd annet punktum, samt § 11 trådte i kraft straks. De øvrige endringer trer i kraft 1. mai 1980. Skattedirektoratets endringsforskrifter av 22. april 1980 trer i kraft 1. mai 1980.

2. Salg av varer til bosatte i Danmark, Finland eller Sverige som midlertidig oppholder seg her i landet

Avgiftsbestemmelsene ved omsetning til utlendinger som midlertidig oppholder seg innen riket, er noe forskjellige i Danmark, Finland, Sverige og Norge. Etter overenskomst mellom de fire land er det innført sammenfallende bestemmelser på dette området når det gjelder salg til bosatte i de øvrige land. Etter bestemmelsene vil det ikke være adgang til avgiftsfritt salg av varer til reisende fra et av de øvrige nordiske land, dersom kjøper får varen utlevert og selv bringer den til hjemlandet. For Norges vedkommende, hvor det også tidligere har vært svært begrenset adgang til avgiftsfritak i slike tilfeller, innebærer overenskomsten at den særskilte bestemmelse om såkalt "turistsalg" etter utførsels-

forskriftene § 2, tredje ledd ikke lenger gjelder salg til bosatte i Danmark, Finland eller Sverige. Ordningen med avgiftsfri fakturering ved utlevering av varen(e) under tollvesenets kontroll ved avreise med skip eller fly, er således opphevet for bosatte i disse nordiske land. De nye bestemmelser medfører imidlertid ikke noen endring når det gjelder adgangen til avgiftsfri fakturering i de tilfeller selger sender varene til kjøper i utlandet og selv foretar utekspering av varene gjennom tollvesenet. Slike salg vil som tidligere regnes som ordinær eksport etter utførselsforskriftene § 1, første ledd, jfr. § 2, første ledd.

I utførselsforskriftene § 2 er det tatt inn et nytt femte ledd som gir adgang til å tilbakeføre beregnet merverdiavgift ved salg til beboere i Danmark, Finland eller Sverige, på nærmere fastsatte vilkår. For det første er det et vilkår at salget gjelder en vare med verdi av minst kr 1 000,- eksklusiv avgift. Som en vare anses også en gruppe varer som normalt utgjør en helhet. Videre skal det gjennom selgers regnskaper kunne legitimeres at kjøper har innført varen i sitt hjemland i umiddelbar tilslutning til salget, og at det er betalt merverdiavgift/alminnelig omsetningsavgift ved denne innførsel.

Nærmere regler for legitimasjon av tilbakeføring etter utførselsforskriftene § 2, femte ledd er fastsatt av Skattedirektoraet og inntatt i legitimasjonsreglene (nr. 35) pkt. 2. Selger må utstede nummeret og datert salgsdokument som angir selgers navn og adresse, kjøpers navn og bostedsadresse, varens art og kvantum, vederlaget for varen uten avgift og selve avgiftsbeløpet. Videre er det et vilkår for tilbakeføring at selger kan framlegge gjenpart/kopi av innførselsdokument fra kjøpers hjemland som viser dato for innførsel, og at merverdiavgift/alminnelig omsetningsavgift er betalt.

3. Ny uteksperingsrutine ved visse salg likestilt med salg til utlandet

Utførselsforskriftene § 2, annet ledd er endret slik at det er tilstrekkelig at selger foretar ordinær utekspering gjennom tollvesenet også ved avgiftsfritt salg av varer som etter forskriftenes § 1, annet ledd er likestilt med salg til utlandet. Da salg til utlendinger som midlertidig oppholder seg her i landet etter forskriftenes § 1, annet ledd litra a, er regulert i den særskilte bestemmelse i forskriftenes § 2, tredje ledd, får endringen hovedsaklig betydning for salg av varer som gavesendinger til utlandet og levering av reklame- og propagandamateriell som leveres direkte til utlandet, jfr. forskriftenes § 1, annet ledd litra b og c. Endringen på dette felt har samband med tollvesenets utførselsrutiner fra 1. januar 1979. Dette innebærer ingen endringer med hensyn til selgers plikt til å legitimere at varene er uteksperert gjennom tollvesenet, jfr. legitimasjonsreglene (nr. 35) pkt. 2

Som en konsekvens av endringen i forskriftenes, § 2, annet ledd, er § 2, fjerde ledd, siste punktum opphevet.

4. Ny uteksperingsrutine ved fradragføring av inngående avgift på – unnlatt avgiftsberegning ved uttak av – gaver etc. til utlandet

Skattedirektoratet har under henvisning til det endrede krav til utekspering som omhandlet ovenfor under pkt. 3, fastsatt at kravet om utekspering som skattegodtgjørelsesvarer sløyfes også ved legitimering av fradragføring/unnlatt avgiftsberegning etter utførselsforskriftenes § 5.

Legitimasjonsreglene (nr. 35) pkt. 3 er således endret slik at ordinær utekspering er tilstrekkelig også i disse tilfeller.

Videre er bestemmelsene vedrørende postforsendelser i legitimasjonsreglene (nr. 35) pkt. 3 erstattet med en generell henvisning til legitimasjonsreglene pkt. 2 hva angår plikt til å oppbevare tolldeklarasjon etc.

5. Legitimasjon for forsendelse til utlandet når tollvesenet ikke krever framlagt tolldeklarasjon

Toll- og avgiftsdirektoratet har med virkning fra 1. april 1980 endret tolllovforskriftene slik at det ikke er nødvendig å legge fram for tollvesenet tolldeklarasjon for utførsel, blankett RG-136, for visse varesendinger hvor sendingenes verdi totalt ikke overstiger kr 500,-, eksklusiv merverdiavgift. Skattedirektoratet har i forståelse med Toll- og avgiftsdirektoratet fastsatt regler for legitimasjon av forsendelser av denne art. Bestemmelsene er tatt inn som nytt avsnitt i legitimasjonsreglene (nr. 35) pkt. 2. Samtidig er avsnittet knyttet til utførselsforskriftenes § 2, fjerde ledd, opphevet som overflødig.

Ved forsendelse med bil, fly, jernbane eller skip skal selger oppbevare tollstemplett gjenpart av salgsdokument og fraktdokument påført stempel og kvittering fra befrakter om at sendingen er mottatt til forsendelse til utlandet. Dersom forsendelsen foretas gjennom postverket, skal selger benytte postkvitteringsbok, hvorav klart framgår kjøpers (varemottakers) navn og adresse, varens verdi og postverkets stempel og kvittering for mottakelsen av pakken.

6. Legitimasjon for avgiftsfritt salg av varer til bruk for skip og luftfartøyer etter utførselsforskriftenes § 1, første ledd og § 9 flg.

Finansdepartementet har foretatt en redaksjonell endring i utførselsforskriftenes § 11, tredje ledd.

Skattedirektoratet har erfart at næringsdrivendes legitimasjoner for avgiftsfrie salg av varer til bruk for utenlandske skip/luftfartøyer, jfr. utførselsforskriftenes § 1, første ledd, og til norske skip/luftfartøyer i utenriks fart, jfr. utførselsforskriftenes § 9 flg., ofte er mangelfull. Det er derfor foretatt visse endringer i legitimasjonsreglene på dette felt. Det vises til legitimasjonsreglene (nr. 35) pkt. 1 og 5.

I bestemmelsene om salg til skip/luftfartøyer som befinner seg her i landet, hvor det er satt krav til salgsdokumentets innhold, er det tatt inn en generell henvisning til Finansdepartementets forskrifter av 14. oktober 1969 om innhold av salgsdokumenter mv. (nr. 2). I tillegg er det uttrykkelig presisert at salgsdokumentet skal angi hvilket rederi/flyselsskap som er kjøper og at kvitteringen som skal gis av ansvarshavende ombord, skal angi at varene er til bruk for skipet/luftfartøyet.

I pkt. 5 er det presisert at selger skal oppbevare tolldeklarasjon i de tilfeller det er satt vilkår om uteksperdering gjennom tollvesenet ved levering av varer til bruk for skip/luftfartøyer i utenriks fart, jfr. utførselsforskriftene § 11.

Den særskilte ordning med adgang til avgiftsfri fakturering ved levering til reders speditør, legitimasjonsreglene (nr. 35) pkt. 5 er i hovedsak uendret. På grunn av tollvesenets rutiner ved speditørens uteksperdering av varene i samlesendinger, er det fastsatt at speditøren foruten tolldeklarasjonen, også skal oversende rederiet alle bilag som pliktes framlagt ved eksperderingen.

Skattedirektoratet har videre funnet å kunne sløyfe kravet om at rederiets bestilling skal angi det utenlandske leveringssted ved leveranser til rederiets speditør. Bakgrunnen er at rederiet i disse tilfeller ofte ikke vil kunne forutsi i hvilken havn skipet vil motta varene.

Thor Refsland
avdelingsdirektør

Dagrun Toftegaard

Stikkord:

Luftfartøyer, utenlandske,

– legitimasjon ved salg av varer til bruk for

Skip,

– utenlandske, legitimasjon ved salg av varer til bruk for

– utenriks fart, legitimasjon av salg til

Utenlandske skip og luftfartøyer, legitimasjon ved salg av varer til bruk for

Utlandet,

– ”turistsalg” til bosatte i Danmark, Finland eller Sverige

Endringer av 4. mars 1980 i forskrifter vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet mv. (nr. 24)

Finansdepartementet fastsatte 4. mars 1980 i henhold til § 16, annet ledd, litra a, jfr. første ledd nr. 1 og nr. 2 i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift følgende:

I

I Finansdepartementets forskrifter vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet mv. av 23. februar 1970 med endringer av 26. april 1971, 13. april 1972, 21. januar, 15. februar og 1. juli 1974, 11. juli 1975 og 28. mai 1976 gjøres følgende endringer:

§ 1, annet ledd bokstav a skal lyde:

Likestilt med salg til utlandet anses

- a) salg av varer til utlending som midlertidig oppholder seg i Norge og er bosatt i annet land enn Danmark, Finland eller Sverige.

§ 2, annet ledd skal lyde:

Vilkåret for avgiftsfritaket i § 1, annet ledd, er at varene blir utekspedert gjennom tollvesenet av selger.

§ 2, fjerde ledd, annet punktum oppheves.

§ 2, nytt femte ledd skal lyde:

Selgeren kan tilbakeføre merverdiavgift som er beregnet ved salg av varer til person bosatt i Danmark, Finland eller Sverige, dersom det gjennom selgerens regnskaper legitimeres at varen i umiddelbar tilslutning til salget av kjøperen er blitt innført i vedkommende land og at merverdiavgift eller tilsvarende alminnelig omsetningsavgift er oppkrevd ved denne innførselen. Det er videre et vilkår for tilbakeføring at varen har en innkjøpsverdi av minst kr 1 000 – eksklusive avgiften. Som en vare anses etter bestemmelsene i dette ledd også en gruppe av varer som normalt utgjør en helhet.

Nåværende femte ledd blir sjette ledd.

§ 11, tredje ledd skal lyde:

Vilkåret for avgiftsfritaket i § 10, annet ledd, er at selgeren utekspederer varene gjennom tollvesenet som skattegodtgjørelsesvarer.

II

Endringene i § 2, annet ledd og fjerde ledd annet punktum samt § 11 trer i kraft straks. De øvrige endringer trer i kraft 1. mai 1980.

Endringer av 22. april 1980 i legitimasjonsregler for omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet mv. (nr. 35)

Skattedirektoratet fastsatte 22. april 1980 med hjemmel i Finansdepartementets forskrifter av 23. februar 1970 med senere endringer følgende:

I

I Skattedirektoratets legitimasjonsregler for omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet mv. av 31. juli 1970 med endringer av 5. mai 1971, 22. februar 1974, 7. september 1978 og 28. desember 1978 gjøres følgende endringer:

Punkt 1 skal lyde:

1. *§ 1, første ledd i forskriftene.*

Varer til bruk for utenlandsk skip eller luftfartøy som nevnt i forskriftenes § 1, første ledd, kan leveres avgiftsfritt i Norge på følgende vilkår:

Det må i salgsbilag angis hvilket rederi/ flyselskap som er kjøper og når og til hvilket skip/ luftfartøy leveransen har funnet sted. Leverandøren må på sin gjenpart av salgsbilaget kreve kvittering fra ansvarshavende ombord om at varen(e) er mottatt til bruk for skipet. Det vises for øvrig til Finansdepartementets forskrifter av 14. oktober 1969 om innhold av salgsdokumenter mv. (nr. 2).

Kvittering må av leverandøren oppbevares på den måte som er fastsatt av Skattedirektoratet, se pkt. 9 nedenfor.

§ 1, tredje ledd i forskriftene.

Reklamepublikasjoner trykt på fremmede språk og bare bestemt for bruk i utlandet, kan leveres avgiftsfritt fra trykkeri til oppdragsgiver i Norge som ikke er mellommann (reklamebyrå), forutsatt at oppdraget er utført på grunnlag av en skriftlig bestilling hvor det er angitt at publikasjonene er til bruk i utlandet.

Trykkeriet må oppbevare bestillingen og et eksemplar av den avgiftsfrie publikasjon som bestemt av Skattedirektoratet, se pkt. 9 nedenfor.

Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder tilsvarende for leveranser av reklamepublikasjoner som nevnt fra reklamebyrå til oppdragsgiver i Norge. Levering fra trykkeri til norsk reklamebyrå er avgiftspliktig med mindre publikasjonen er reklame for eget byrå til bruk i utlandet.

Punkt 2 skal lyde:

2. *§ 2 i forskriftene.*

I de tilfeller det er satt vilkår om utekspering gjennom tollvesenet, plikter eksportøren å oppbevare gjenpart av tolldeklarasjon som legitimasjon for avgiftsfritt salg av varer til bruk i utlandet m.m. Tolldeklarasjonen skal oppbevares som bestemt av Skattedirektoratet, se pkt. 9 nedenfor.

Vilkåret for avgiftsfri levering ved forsendelser hvor det etter gjeldende tollovsforskrifter ikke pliktes framlagt tolldeklarasjon er:

- a. Ved forsendelse med bil, fly, jernbane eller skip skal selger oppbevare tollstempelt fakturagjenpart og fraktdokument påført stempel og kvittering fra befrakter om at sendingen er mottatt til forsendelse til utlandet.
- b. Ved forsendelse gjennom postverket skal selger nytte postkvitteringsbok, hvorav klart framgår kjøperens (vare-mottakerens) navn og adresse, varens verdi og postverkets stempel og kvittering for mottakelsen av forsendelsen.

Fakturagjenpart og fraktdokument skal oppbevares som bestemt av Skattedirektoratet, se pkt. 9 nedenfor. Postkvitteringsbok er bilag til regnskapet og pliktes oppbevart i 10 år etter at siste vareforsendelse er innført i boken.

§ 2, tredje ledd i forskriftene.

Vilkåret for avgiftsfritt salg av varer som leveres kjøper ved avreise med skip eller fly i henhold til § 2, tredje ledd er:

Det utstedes salgsdokument i 3 eksemplarer som skal være nummerert og datert og angi:

- a. Navn og adresse til den næringsdrivende som leverer varen.
- b. Kjøpers navn og bostedsadresse.
- c. Varens art og kvantum.
- d. Vederlaget for varen, brutto – og etter fradrag av merverdiavgift.
- e. Skipets navn og avgangsdato ved avreise med skip. Flyplass og avgangstid for flyet ved avreise med fly.

Det ene eksemplaret av salgsdokumentet – notagjenpart – skal sammen med utfyllt utførselsangivelse sendes med varen til flyplass/kai, idet selgeren sørger for at pakken, utførselsangivelse og notagjenparten blir påført tollvesenets utgående ekspedisjonsattest. For varer som sendes flyplass, gjelder at selgeren må sørge for at varene med utførselsangivelse blir utlevert til kjøper, og at utførselsangivelsen med tollvesenets attest for at varene er brakt om bord i fly, blir returnert selgeren. For varer som sendes til skip gjelder at attest for ombordbringelse skal påføres utførselsangivelsen av skipets overstyrmann (eller annen skipsoffiser). I de tilfeller utførselsangivelse og nevnte notagjenpart med de forlangte attestasjoner av tollvesenet og overstyrmann mangler som bilag til selgers regnskap, blir varesalget å behandle som avgiftspliktig. Utførselsangivelser og de vedheftede notagjenparter skal oppbevares i 10 år.

§ 2, femte ledd i forskriftene.

Vilkåret for tilbakeføring av beregnet merverdiavgift ved salg som omhandlet i forskriftenes § 2, femte ledd er:

Det utstedes nummerert og datert salgsdokument som angir:

- a. Navn og adresse til den næringsdrivende som leverer varen.
- b. Kjøpers navn og bostedsadresse.
- c. Varens art og kvantum.
- d. Vederlaget for varen uten avgift og selve avgiftsbeløpet.

Selger må framlegge gjenpart/kopi av innførselsdokument fra kjøpers hjemland som viser dato for innførsel og at merverdiavgift/alminnelig omsetningsavgift er betalt.

Punkt 3 skal lyde:

3. § 5 i forskriftene.

Vilkåret for å kreve fradrag for inngående avgift etter § 5 er at varene av den næringsdrivende utekspereres gjennom tollvesenet.

Bestemmelsene i pkt. 2 ovenfor om oppbevaring av tolldeklarasjon og om legiti-

masjon for forsendelser hvor tolldeklarasjon ikke pliktes framlagt, gjelder tilsvarende.

Punkt 5 skal lyde:

5. § 11 i forskriftene.

I de tilfeller det er satt vilkår om uteksperering gjennom tollvesenet plikter selger å oppbevare tolldeklarasjonen. Tolldeklarasjonen skal oppbevares som bestemt av Skattedirektoratet, se pkt. 9 nedenfor.

Varer som leveres til skip eller luftfartøy som nevnt i § 9, kan, når levering finner sted i Norge, skje avgiftsfritt på følgende vilkår:

Det må i salgsbilag angis hvilket rederi/flyselskap som er kjøper og når og til hvilket skip/luftfartøy leveransen har funnet sted. Leverandøren må på sin gjenpart av salgsbilaget kreve kvittering fra ansvarshavende ombord om at varen(e) er mottatt til bruk for skipet. Det vises for øvrig til Finansdepartementets forskrifter av 14. oktober 1969 om innholdet av salgsdokumenter mv. (nr. 2). Kvitteringen må av leverandøren oppbevares som bestemt av Skattedirektoratet, se pkt. 9 nedenfor.

Varer som leveres i Norge til reders speditør og som skal videresendes av ham til skip i utlandet, kan leveres avgiftsfritt på følgende vilkår:

Bestillingen må skje skriftlig fra rederi til leverandør. I bestillingen må det angis navn og adresse til vedkommende speditør som skal besørge transporten og hvilket skip varene skal leveres til. Bestillingen må av leverandøren oppbevares som bestemt av Skattedirektoratet, se pkt. 9 nedenfor.

Speditøren må foreta uteksperering av varen(e) gjennom tollvesenet på vegne av rederiet og sende kopi av tolldeklarasjon og bilag som pliktes framlagt for tollvesenet til rederiet. Tolldeklarasjon med bilag må av rederiet oppbevares som bestemt av Skattedirektoratet, se pkt. 9 nedenfor.

II

Endringene trer i kraft 1. mai 1980.